

Maestrul gestului parodic subtil

(Costin Popa – 12 aprilie 2009)

La Opera de Stat din Viena, un splendid **Falstaff**, datorat lui Marco Arturo Marelli în triplă calitate de regizor, autor al decorurilor și light designer! Nu este o producție nouă, premiera a avut loc acum cinci ani și jumătate, dar mi-a apărut drept una din cele mai importante restituiri în cheie de mizanscenă modernă a celebrului opus verdian. Inovativă și totodată clasică, montarea se pliază simbiotic cu muzica, milimetric și în întregul ei. Un deziderat din ce în ce mai rar împlinit în zilele noastre. Se simte că viziunea lui Marelli este în principal tradițională și nu dorește să se abată de la genialitatea partiturii și a modelului ei literar shakespearian.

Filonul lecturii moderne vine însă prin stilizarea scenografiei. Urmărește permanent – alternativ sau simultan – două planuri de acțiune, cel al tavernelor subterane ale lui Falstaff și cel al lumii mult mai liniare... de afară. Butoaie de toate dimensiunile se aglomerează în subsoluri, susțin bolta construcțiilor și parcă și pe pântecosul personaj, care se lăfăie ca un pașă între ele, printre perne. Este cartierul lui general (**Questo è il mio regno!**) de unde își lansează proiectele amoroase și unde își susține filosofia inedită. Tentele de roșu intens îngemănat cu portocaliu și unde de galben sunt dominante și iradiază atmosfera bahică. Pare că șuvoaie de vin inundă scena. Afară, totul este mult mai simplu. Economie de decor, care chiar lipsește cu desăvârșire sau este redus la strictul necesar, limpezime, simboluri, culori pastelate.

Capabilitățile tehnice ale scenei de pe Ring permit schimbări spectaculoase ale planurilor, de la tablou la tablou. Clasice ca desene de epocă sunt costumele creatoarei Dagmar Niefind.

Dar dacă acest spectacol incită, fascinează și devine memorabil este datorită lui Marelli, maestrul gestului parodic subtil ce urmărește fiecare inflexiune sonoră a orchestrei, aș spune chiar fiecare culoare de instrument, fiecare ritm, fiecare accent. Rar mi s-a oferit să traduc o nuanță orchestrală în mișcarea de detaliu a eroilor. Rar mi-a fost dat să regăsesc în cheie sonoră o atitudine scenică atât de variată, să dezlușesc o explicitare atât de clară a gestului prin muzică.

Era firesc ca o partitură comică precum **Falstaff**, uriașa avalanșă de râs a ultimei partituri verdiane, să aibă maximă vivacitate dar aici ea a căpătat detalii de exprimare scenică venind direct din muzică. Biunivocitatea între sunet și gestualitate este perfectă. Și, mai mult decât atât, nimic nu este de prost gust și nu cade în grotesc, grosolănie derizorie, gaguri cu orice preț sau bufonerii suburbane. Tuturor interpreților li s-au pus în valoare calitățile de actori-cântăreți, așa încât spectacolul a fost antrenant și divers, succulent și minuțios construit.

În rolul corpulentului Sir John l-am admirat pe Alan Titus, bariton cu voce somptuoasă pe registrele central și înalt dar cu rezonanțe mai estompate în cel grav, cu bună știință a declamației și variată expresie. L-au înconjurat baritonul Fabio Capitanucci, Ford cu glas frumos dar oarecum limitat în acut, Ildikó Raimondi, cu sonorități întrucâtva șterse în Alice Ford, precum și excelenta Elisabeth Kulman – deși fără obișnuita voce abisală de contraltă a Doamnei Quickly. Delicioși au fost Michael Roider (Dr. Cajus), Herwig Pecoraro (Bardolfo), tânărul și talentatul clujean Zoltán Nagy (Pistola), Sophie Marilley (Meg Page). Am lăsat la urmă cuplul tânăr, minunat interpretat de Gergely Némethi (Fenton) și Teodora Gheorghiu (Nannetta). Tenorul cântă cu linie vocală frumoasă și omogenă pe ambitus iar soprana își expune transparent și vaporos, ca și propriul look, lejeritățile

de glas. Așadar, a fost vorba de cuplul a doi cântăreți români, la care dacă-i adăugăm pe basul Nagy și chiar pe soprana Raimondi, născută la Arad, iată că 40% din distribuția acestui excelent **Falstaff** a fost românească. Este meritul directorului Ioan Holender care, în afară de marea știință a alcătuirii distribuțiilor, nu neglijează vocile bune venite din spațiul nostru, ba chiar le dă importante șanse de afirmare pe una din marile scene lirice ale lumii. **Chapeau bas!**

Ildiko Raimondi și Alan Titus
(Foto Wiener Staatsoper GmbH Axel Zeininger)

Gergely Nemeti și Teodora Gheorghiu
(Foto Wiener Staatsoper GmbH Axel Zeininger)

La pupitru, a condus cu mare vervă, pricepere stilistică și mână sigură, italianul Marco Armiliato, un maestru cu largă căutare astăzi în teatrele internaționale, care însă a evitat pe alocuri să domolească efluviile sonore ale excepționalei orchestre a Operei, cu consecințe mai puțin dorite prin acoperirea sporadică a unor soliști.

Peste tot și toate, producția vieneză a lui Marco Arturo Marelli cu **Falstaff** rămâne de neuitat.